

Norges vassdrags- og energidirektorat
Sissel Jakobsen
Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Innspill om viktige regionale interesser i Nordland - Nasjonal ramme for vindkraft

Olje- og energidepartementet (OED) har bedt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å utarbeide en nasjonal ramme for vindkraft på land innen 1. april 2019. OED vil sende et forslag på høring og offentlig ettersyn i etterkant av dette.

Den nasjonale rammen skal bestå av et oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft og et kart som viser de mest egnede områdene for vindkraft. I arbeidet med å finne de mest egnede områdene har NVE identifisert 43 analyseområder. Disse skal reduseres til om lag 20 områder. NVE ber nå om innspill om viktige regionale interesser som bør vektlegges ved vurdering av analyseområdene.

Innspill

Regional plan om vindkraft i Nordland

Fylkestinget i Nordland vedtok «Regional plan om vindkraft i Nordland – arealmessige vurderinger» i 2009. Planen uttrykker regional politikk for utbygging av landbasert vindkraft og skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. De politiske prioriteringene i planen vil gjelde uavhengig av hvilke områder som vurderes som mest egnet for vindkraft i den nasjonale rammen.

Ved utarbeiding av den regionale planen ble det innhentet flere delrapporter for interesser som vil påvirkes av vindkraftutbygging. For flere av temaene finnes det i dag mer oppdatert kunnskap. Vi vil likevel vise til delutredningene for reiseliv og be om at denne legges til grunn for de overordnede analysene.

Konklusjonene fra delutredningene er oppsummert i vindkraftplanen som kan lastes ned her: https://www.nfk.no/_f/p34/ia4068f4d-4e08-4e00-8afa-12ad34747dbc/Regional%20plan%20-%20vindkraft%20liten.pdf. De enkelte delutredningene kan sendes på forespørsel.

Kulturminner og kulturmiljø

I forbindelse med Regional plan om vindkraft i Nordland ble det utarbeidet en delutredning om kulturminner og kulturmiljø. Utredningen, med tilhørende kartfiler, har blitt oversendt Riksantikvaren og vil bli lagt til grunn for deres innspill i høringen.

Friluftsliv

Store deler av befolkningen i Nordland har et aktivt forhold til friluftsliv. Tilgangen til attraktive og varierte friluftslivsområder og uberørt natur er viktig for folkehelse og bosetting i fylket.

Nordland er det første fylket i landet som har fått på plass en fullstendig kartlegging og verdsetting av friluftslivsinteressene etter metodikk i Miljødirektoratets veileder «M98-2013, Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder». Temakartene viser friluftsområder med forskjellige kvaliteter og gir befolkningen mulighet til å utøve friluftsliv ut fra egne preferanser og der de helst ønsker. Arbeidet hadde en klar kommunal forankring, noe som gir temakartene stor legitimitet som kunnskapsgrunnlag. Friluftslivsinteressene har stor regional betydning og temakartene bør legges til grunn for det videre arbeidet. Temakartene er tilgjengelig på naturbase.no og nordlandsatlas.no.

Kartleggingen har mangler for friluftslivsinteressene i vinterhalvåret. Fylkeskommunen anbefaler derfor NVE å kontakte kommuner, friluftsråd og lokale interesseorganisasjoner for utfyllende informasjon om dette.

Landskap

I følge naturmangfoldloven er det et mål å ta vare på mangfoldet av landskap i Norge. I Nordland har landskapet stor betydning som hverdagslandskap, rekreasjonslandskap og som identitetsskaper. Landskapet er også viktig for sysselsetting ved at det gir grunnlag for en reiselivsnæring i vekst.

Kartlegging av landskap i Nordland

Nordland fylkeskommune har fått utarbeidet en kartlegging av landskapstyper i hele fylket. Landskapsområder i hele fylket er avgrenset, beskrevet og typifisert etter Artsdatabankens metodikk for kartlegging av landskapstyper. Metoden sikrer en objektiv beskrivelse og typifisering av landskapet, og er den samme metoden som er lagt til grunn for Miljødirektoratets pågående nasjonale landskapskartlegging.

Kartleggingen gir en samlet oversikt over landskapsvariasjonen i fylket og er et nyttig verktøy ved vurdering av lokale og regionale konsekvensene av inngrep i landskapet. Nordland er delt inn i 2695 landskapsområder. Hvert landskapsområde er beskrevet etter de samme kriteriene og plassert i en landskapstype. For hvert landskapsområde er det laget faktaark med tilhørende bilder. For hvert kriterium brukt til å beskrive landskapet er det laget temakart som dekker hele fylket. Temakartene viser blant annet fjordlandskap, landskap med jordbrukspreg, landskap over tregrensen og landskap med liten grad av inngrep. Kartleggingen viser at det er 73 ulike landskapstyper i Nordland. Det store antallet landskapstyper i viser at Nordland har et stort mangfold av landskap.

Kartleggingen bør legges til grunn for en vurdering av hvilke konsekvenser vindkraftutbygging i hvert analyseområdet kan få for det enkelte analyseområdet og for Nordland som helhet. Fylkeskommunen vil særlig trekke fram landskapsgradientene «borealt/alpint» og «omfang av infrastruktur» som viktige ved en slik vurdering.

Landskapskartleggingen er tilgjengelig i miljødirektoratets kartportal for landskap og naturtyper (NiN), og i Nordlandsatlas. Det vises også til rapporten «Landskapstyper i Nordland - rapport 5-2014, revidert 2017» som er tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider.

Analyse av sjeldne og typiske landskap Nordland

Basert på landskapskartleggingen er det gjennomført en analyse av landskapstypene med mål om å identifisere sjeldne og typiske landskapsområder innenfor hver landskapstype. Det vil si hvor sjeldne eller typiske de kartlagte landskapsområdene er, sett i forhold til landskapstypen de tilhører.

Resultatet er rapporten «Sjeldne og typiske landskap i Nordland - rapport 6-2014, revidert 2017» og tilhørende temakart som viser landskapsområder med gode og typiske utforminger innenfor

landskapstypene. Dette er områder hvor inngrep kan gi ekstra store konsekvenser for landskapstypen og dermed også for variasjonen og mangfoldet av landskap i fylket. Temakartet viser med andre ord landskap vi må ta ekstra vare på for å bevare mangfoldet av landskapstyper i Nordland. Metode for gjennomføring av analysen beskrives i rapporten.

Rapporten er tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider. Temakart fra analysen av sjeldne og typiske landskap kan oversendes ved forespørsel.

Mineralressurser

Mineraler og geologi er en ressurs for verdiskaping, men også for forskning og opplevelser. I Nordland er uttak og foredling av mineraler svært viktig for sysselsetting og verdiskaping. Det er derfor viktig at potensielle vindkraftverk ikke medfører at mineralressurser av stor verdi blir nedbygd eller båndlagt på annen måte. Kunnskapen om mineralressursene er ganske god i Nordland. Mesteparten av den geologiske kunnskapen som finnes i Nordland er framskaffet av Norges geologiske undersøkelse (NGU), men i noen grad også av konsulenter og fagmiljøer som Statens vegvesen, universiteter og Bane NOR.

Om harde- og myke eksklusjoner

Nordland fylkeskommune er opptatt av at tema som legges til grunn for identifisering av analyseområder ved eksklusjoner ikke gir rom for skjønn. Dette må være tydelige eksklusjoner med høy legitimitet. Det kan diskuteres i hvilken grad verdensarvområder har vernestatus som gir grunnlag for hard eksklusjon. Når det gjelder myke eksklusjoner, er forslaget om å ekskludere tentative verdensarvområder ett eksempel på at skjønnsmessige vurderinger vil legges til grunn for forslaget til nasjonal ramme.

Med vennlig hilsen

Stine Qvigstad Jenvin
Etatsjef for kultur miljø og folkehelse

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Norges vassdrags- og
energidirektorat

Postboks 5091 Majorstuen 0301 OSLO